

[Svend Auken]

arbejdsmarkedet under 25 år, men det er hver fjerde af de arbejdsløse, der er under den alder. Det er måske bedre end i de fleste andre europæiske lande, men det er stadig væk for ringe. Derfor besluttede den daværende regering i efteråret 1981 at sætte ungdommens problemer øverst på samfundets dagsorden. Regeringens ungdomsudvalg blev sat i gang, forsøgene med ungdomsgaranti i Århus og Storstrøms amter blev påbegyndt, i forbindelse med martspakken blev der i foråret 1982 afsat milliardbeløb for at sikre tilstrækkeligt med erhvervsuddannelsespladser – det er dem, undervisningsministeren har rost sig af lige siden – tilstrækkeligt med lære- og praktikpladser og en rammelov for lokale initiativer i et samarbejde mellem lokale offentlige og private beskæftigelsesinitiativer med sigte på at skabe varige arbejdspladser. Målet var en samlet ungdomsgaranti, ikke som en sovepude, men tværtimod en ramme, der kunne appellere til alle, til de offentlige myndigheder, til virksomhederne og til de unge selv. Alle skulle have pligter, men alle skulle også have rettigheder. Der var behov for nytænkning og kreativitet.

Det var også vort håb, at der kunne skabes en bred opbakning bag indsatsen til støtte for de unge. Desværre blev det meste af dette kuldkastet med den nye regering.

Det er rigtigt, at vi har haft et fald i ungdomsarbejdsløsheden i kraft af de foranstaltninger, der tidligere er blevet gennemført, og i kraft af det almindelige økonomiske opsving, men regeringens politik har betydet meget lidt på dette område. Den brede enighed om ungdomspolitikken er ikke længere til stede, den solidariske tanke om, at der skal være plads til alle unge i samfundet, er opgivet, ungdomsgarantien er fjernet, og jobskabelsesloven, som arbejdsministeren talte så smukt om, blev saboteret fra første færd. Arbejdsgiverne har desværre i alt for mange tilfælde smøget sig uden om deres medansvar. Vi har stadig væk 14.000 unge, der ikke kan få en lære- eller praktikplads, og den kommunale indsats ligger i ruiner.

Det er rigtigt, at man har oprettet flere uddannelsespladser i kraft af de bevillinger, der blev afsat i martspakken, og som undervisningsministeren ikke har skåret væk, men der er store problemer i vores uddannelsessystem. Hver tredje ung får stadig ingen kompetencegivende uddannelse, og frafaldet er

stadig meget stort. Vi står i dag ikke bare med et stort problem for dem under 25 år; arbejdsløsheden for dem mellem 25 og 30 år er omtrent lige så stor. Derfor opfordrer socialdemokratiet til, at vi bruger ungdomsåret og ungdomsudvalgets rapporter til en forstærket indsats, til nytænkning, til måske at skabe en ny enighed, en konstruktiv enighed, om et vigtigt spørgsmål.

Jeg skal derfor på forespørgernes vegne opfordre regeringen og partierne i folketinget til en hurtig, saglig, målrettet indsats for at få behandlet de mange spændende forslag, der ligger i rapporten.

I slutdokumentet fra ungdomsudvalget, »En fremtidig ungdomspolitik«, er der, som jeg sagde, fremlagt mange gode ideer og forslag. Jeg får ikke tid til at gå ind på dem alle i dag, men vil gerne nævne et par af dem.

Vi er enige med udvalgets flertal i helhedssynet, og vi er enige med dem om, at hovedproblemet er adgangen for de unge til deltagelse i arbejdslivet på lige fod med de ældre og med udfoldelse for de unge selv. Vi godtager ikke den efterhånden ret udbredte romantisering af arbejdsløshedssituationen, der tilsyneladende vil besvare problemerne med at sige, at det blot gælder om at indføre borgerløn og give de ledige et indhold i deres tilværelse. Der bliver aldrig lighed i samfundet, for alle, der vil og kan, er med til at skabe værdierne i samfundet, og det er vores opfattelse, at det ikke er, om jeg så må sige, alene for de unges skyld, vi skal gøre dette, men også fordi der er brug for de unges indsats.

Der er mange forslag i rapporten om grundlæggende reformer i navnlig ungdomsuddannelserne, i det sociale system, i kulturpolitikken osv. Det er udmærket, selv om man undertiden nok kunne savne en vis prioritering, både filosofisk og finansielt, i udvalgets forslag.

Vigtigst for os er udvalgets forslag om en uddannelses- og arbejdsgaranti til de unge, som ligger tæt op ad socialdemokratiets forestillinger om en landsdækkende ungdomsgaranti.

Vi er også glade for understregningen af behovet for en arbejdstidsnedsættelse og indførelse af ret til betalt frihed til uddannelse, og vi mener, at folketinget i nær fremtid må tage stilling til kravet om og behovet for en effektiv uddannelsesstøtte.